

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XII. Ч. 21. Джерси Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 27 січня 1933.

VOL. XII. No. 21. Jersey City, N. J., Friday, January 27, 1933. THREE CENTS.

ГРІН ЗАПОВІДАЄ БУНТ РОБІТНИКІВ

ВАШІНГТОН. — Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, видав заяву, в якій заповідає, що зорганізоване робітничтвом підйомне бунт, якщо не зайдуть зміни, котрі дадуть безробітним роботу.

Грін каже, що робітники мусять уже раз зробити кінець „законній грабівці“. Робітничтвом вже довго терпіло й не поклянялося чужим богам і не втрадило голови досі. Але довше терпіти не може. За три роки терпіння зорганізоване робітничтво дало доказ, що воно є конструктивне і льоєльне супроти державних установ. Робітничтвом це дали вірити в Америку, в американські ідеали і в американську форму правління. Воно мало відноситися ворожо до комунізму й фашизму. Але з того не виходить, що воно має далі терпіти надужиття і нужду. Робітничтвом мусять дістати роботу і можливість жити по людськи.

БОТЛЕР ВЗИМАЄ ДО ОХОРОНИ ПРИНЦИПИ СВОБОДИ.

НЬО ЙОРК. — На бенкеті, влаштованім заходами „Пілгримс“, говорив д-р Николас Ботлер, президент Колумбійського університету, про потребу об'єднання англо-саксонських народів для охорони принципів свободи, zagrożених комунізмом і диктатурою.

Він каже, що англо-саксонські народи охороняють ці принципи від 300 літ, будучи на них державні установи. Він підкреслює далі те, що нарушення принципів свободи є тепер причиною, що найважливішим питанням в Європі є питання національних меншин, себто тих народів, котрі опинилися в чужих державах проти своєї волі, на підставі насильства.

ПАДЕРЕВСЬКИЙ НАЗИВАЄ ЛІГУ „ХОРОЮ ЛЮДИНОЮ“.

НЬО ЙОРК. — До Америки знову прибув польський п'яніст, Ігнац Падеревський, щоби виступити тут з концертами. Як тільки вівсв з корабля, обсіали його репортери і ставили йому різні питання. Один запитав про технократію. Та Падеревський не порозумів, про що мова. Відпоручник польського консуляту почав йому вьяснювати, але й те не пошло. Видно, що Падеревський не читав про це. Тоді запитали його про Лігу Націй. Тут уже він почув себе певнішим і сказав, що Ліга є „хорою людиною“ і не може вирішити навіть проблеми на Далекім Сході, бо не має сили.

СТИМСОН ВЗИМАЄ ПЕРУ ЗАНЕХАТИ ВІЙНУ.

ВАШІНГТОН. — Секретар стейту, Генри Стімсон, вистав до уряду республіки Перу ноту, в якій визнає Перу заштити воєнні кроки, а спір з Колумбією за Летицію пологадити мирною дорогою. Стімсон каже, що згідно з договором Келого-Бріана, який Перу підписало, не буде узана Злученими Державами ніяка територіяльна зміна, набута силою.

ДЕМОКРАТИ В ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ.

ВАШІНГТОН. — У сенаті предложили демократичні провідники законопроект, який признає \$1,500,000,000 на допомогу фермерам. Проект улаштує фермерам позички, і то по знижених процентах, і відкладає на довній реченні моргедових сплати.

НОВИЙ БАНКОВИЙ ЗАКОН ПЕРЕЙШОВ У СЕНАТІ.

ВАШІНГТОН. — У сенаті перейшов 54 голосами проти 9 законопроект сенатора Гелса, який заводить значні банкові реформи. Між іншим проект заявляється за те, щоби банки мали філії по різних стейтах, якщо вони приновляються до стейтових законів.

БОРА ЗА „ЧЕСНИЙ ДОЛЯР“.

ВАШІНГТОН. — Сенатор Бора каже, що треба таки перевести щось подібного до інфляції, щоби мати „чесний долар“. Він твердить, що в 1929 році фермери були задовжені на \$12,000,000,000. Коли приходиться тепер фермерам сплатувати довги з 1929 р., то вони мусять заплатити за \$1 три рази стільки пшениці, що в 1929 році. А це, каже Бора, не можна назвати чесністю.

НЕ ЗАБУВ ЗА СВОЮ ВЧИТЕЛЬКУ.

ВАШІНГТОН. — Президент Гувер, заки покине Білий Дім, розглядається між своїми приятелями і намагається відіграти їм це в останній хвили. Це видно по тім, що він надає тепер посаду на почті синові місис Молі Бранн Керен, котра була його першою вчителькою. З дінем 1 лютого буде її син, що був довгий час без роботи, розоснотий почту по фармах і дістане за це річну платню в сумі \$2,070.

Місис Керен просила Гувера за той джак у часі виборчої кампанії. Гувер приобіцяв і тепер дотримує слова.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО НА ЧУЖИНІ ЗА ДАЛЬШУ БОРОТБУ.

(УП) Дня 31. 12. 1932 р. відбулися в Празі загально-студентські сходили для шашування пам'яті б. п. М. Березинського, В. Старики, В. Біласа та Д. Данилишина, які згинули героїською смертю в боротьбі з окупантами української землі. Сходили ухвалили такі резолюції:

1. Українське студентство в Празі шанує та клонить голову перед смертю ГЕРОІВ, що показали своє молоде життя за Україну. Вважає, що шлях революційної боротьби — це шлях одиноким правилим, який мусять довести до створення Самостійної Соборної Української Держави.

2. Українське студентство в Празі визнає все українське громадянство піддержати морально та матеріально український революційно-визвольний рух.

3. Українське студентство в Празі визнає все українське громадянство піддержати морально та матеріально українські політичні зв'язи.

4. Українське студентство в Празі постановляє не відбудати: спільної Святої Вечері, а перенести на той день голодіну, признаючи ці гроші на політичні зв'язи.

5. Українське студентство в Празі проголошує на сичену жакобу, а тимсамим визнає всіх Українців у Празі здержати на той час від усіхків заваб та подібного роду імпрес.

Як бачимо, українське студентство на чужині амі оцінювати ті героїські зусилля, які каде українська молодь у краю в боротьбі з-наслідком ворога. Його голос пролунає по всьому світу негайним ехом і знайде свій відгук там, де воно крау навіть серед тих кола, що згідно виступають проти активної боротьби з ворогом.

НЕМОВ У СЕРЕДНЬОВІЧІ.

З Білостока повідомляють, що до села Гривбищина, сакського повіту (Білостоцьке воєводство), йдуть від довшого часу з усіх сторін товпи православних, щоби там побачити Ізю Клімовича, звичайного сибі селянина, який продав увесь свій маєток і збудував за ті гроші церкву. Зфанатизована товпа вважає його за пророка й називає „святий атец Ізю“.

Кілька днів тому йшла до тогож села товпа сфанатизованих паломників і вела з собою старця і жіночку, які несли великий хрест. Згаданий старець, як казала юрба, добровільно згодився бути розп'яним на хресті й умерти так, як Ісус Христос. Мало це відбулося на святому місці біля церкви Клімовича.

Коли юрба приїхала на місце, старець розбігав до нага, положив на хрест і при фанатичних окликах юрби мав вая його прибити до хреста. Нагало з'явився „святий атец Ізю“ і розігнав товпу.

Сцена, що пригадує середньовіччя.

РУМУНІЯ КУПУЄ ДВА КОРАБЛІ.

Румунські корабельні підприємства переговорюють з представниками Гамбург-Америки у справі купна двох кораблів по 5,700 т. Ці кораблі призначені для транспорту по дорожжів і товарів.

РОЗМІРИ ПОВСТАННЯ НА КУБАНИ ПРОТИ МОСКВИ.

(МП) Доведуємося, що повстання українських козаків на Кубані проти московського комуністичного режиму мало багато ширші розміри, ніж це писалося в пресі. Повстання обняло було район з 150,000 мешканцями і його вези були козацькі старшини. В ньому брало участь все населення козацьких станиць від 14 до 70 літ. Зброю здобули вони сідмим нападом від комуністів з їх складів. Операційний фронт розтягався на 300 км. Причиною повстання було те, що Москалі хотіли з кількох станиць забрати всю молодь та вивезти кудись на північ, певно на Сибір або на Соловки.

До повстання долучилися і козаки інших станиць, але далі всь не стало було зброї. В перших сутках з Москалями та комуністами козаки здобули були гармати та скоростріли. Тимчасом більшовицькі постяї в гали були з Кавказу значні військові сили, зброєні тенками й газами. Біл тривав 6 днів і козаки мусяли опустити свої позиції, бо не могли встояти перед московськими атаками. По бою вий, котрі віділались, розстріляні і почали герць між мирним населенням. Виселили до концентрайційних таборів 18,000 козацького населення.

Як бачимо, то спокую в совітському раю нема і передовсім українські козаки не дають себе так легко поневолити, як цього може хотілося комуністичній Москві.

ЛІПСЬКИЙ ЯРМАРОК НА ВЕСНІ 1933.

(УП) Як доведемося, починається липський весняний ярмарок від 5. березня. Дня 8. березня починається такий ярмарок і вистави меблів, а дня 9. березня ще інші. Дня 12. березня починається також великий технічний та будівельний ярмарок, згідно вистави, на який чи не найбільше варто подивитися, бо тут співіється побуду пісно техніці та її осямам.

ЛЮБОВНА ІСТОРІЯ ПЕРЕД 40 РОКІВ.

У Варшаві помер колишній старшина царської армії, Бартеф. У році 1893 він убив артистку Марію Виньшовську, тому, що вона не хотіла вийти за його заможу. За це засудили його на 4 роки в'язниці, а пізніше помилували. Вийшовши з в'язниці, Бартеф повернувся назад до Варшави і стався тут вологого. В останньому часі ночував він у захисті, а в день ходив доволу до дому, в котрім він убив свого часу свою кохану. У нещадно рано знайшов його мертвого коло того самого будинку.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ТУНЕЛІ.

У тунелі Гітс біля Люцерні (Швайцарія) зупинилися два особові поїзди. Обі машини розбиті, сильно ушкоджені і теж два поїзтові і два особові вози. На щастя, поїзди не йшли повною парою і тому катастрофа не прибрала ще більше гірших наслідків. Причиною катастрофи було те, що машиніст не зважався знаків перестороги. Двох ладосів поїзда зліз румовищ обох поїздів 12 убитих, у тому числі обох машиністів, і кількадесять осіб тяжче і декше ранених.

ВЖЕ НАВІТЬ РУМУНІЯ КАРАЄ ЗА ПОБИТТЯ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

З доручення румунського міністерства внутрішніх справ звільнено зі служби трох функціонерів червоноської поліції, які змушались над арештованими. Звільнені функціонери відповідатимуть перед судом за свої „подвиги“ над політичними в'язнями.

ШІСТЬ ДІВЧАТ ЗГІНУЛИ ПІДЧАС СОВГАНКИ.

В Роксгамі (Палатинат, Німеччина) трапився на місцевому ставі нещасливий випадок: 6 дівчат у віці від 6 до 15 літ залямалися на леді підчас совганки й утонули. Найбільше нещастя стрінуло родину Якоба Вайнца, шлюсаря, бо між його 6-ма дівчатами було 5 його дочок. 15-літня дочка Вайнца вспіла ще доплати до берега й, вратувавшись сама, хотіла ратувати своїх потопаних сестри. Але підчас ратування впала у воду й утонула.

ЗАРІЗАВ ВЛАСНУ ДИТИНУ.

В Букарешті жив безробітний механік Людвік Лев з жіночкою й десятилітнім хлопцем. Тато з мамою нераз сварилися за те, що чоловік нічого не заробляє, а жінка мусять утримувати його, дитину й хату платити. Чоловіччю стало того забагато і він зачав віділається. Синку уступився за мамою, кажучи: „Мама правду каже. Він нічого не робить ні ще на тютюн від мами бере, а мама заробляє й нас годує“. Тато з'я здрости вхопив ніж і перерізав дитині на ший жилу. Дитина вмерла, а тато втік.

ДОБРИЙ ПОМИСЛ — ЦЕ ГРОШІ.

Варшавський окружний суд розглядав дуже цікаву справу якогось Чіпського. Цей добродій при допомозі відповідних тригів зумів впровадити 5 літ виграти на лотерії 1,600,000 золотих. Робив він це в той спосіб, що ходив по черзі до більших варшавських колекторів і нутував виставлені у візнах числа лосів. В дню тягнення Чіпський був уже в будинку лотерії, де асистували при тягненню й нутували всі виграні числа. Опісля швидко влідав до авта й їхав по черзі до тих колекторів, де були виграні лосі, й купував їх.

Чіпський мав чималу пам'ять, бо з 1,800 занованих білетів негайно знаходив те число, на яке впаля виграла. Такі махінації Чіпського тривали 5 літ, впровадив яких він доборився чималою матку й щойно похитнулася йому нога підчас тягнення класової лотерії в р. 1931, коли то він виграв ледки 2,000 зол.

Окружний суд звільнив Чіпського від вини та кари, а в мотивах подав те, що тягнення державної лотерії відбувається се публічно і що кожному вільно при тім асистувати, а з другої сторони колектори добровільно продавали Чіпському лосі.

Щоби на майбутнє подібні трики Чіпського не повторилися, дирекція державної лотерії хотіла не продавати лосів в дню тягнення. Запротестували проти того колектори, заявивши, що власне в дню тягнення продають вони найбільше лосів. І знайшло компромісний вихід: на дві години перед початком тягнення лосів не продається.

ЯПОНІЯ ПОКИНЕ ЛІГУ НАЦІЙ

НІХТО НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ В ЯПОНІ ПОВЕДІНКИ ЛІГИ НАЦІЙ У МАНДЖУРСЬКІЙ СПРАВІ.

ТОКІО (Японія). — Рішення комісії Ліги Націй, щоби прийняти до дальшого розгляду й ухвалити звіт комісії Литона про становище в Манджурії, викликало в цілій Японії велике незадоволення з Ліги Націй. Міністер справ заграничних, Чучіда, отверго заявляв, що Японії доведеться виступити з Ліги Націй. На цьому також стоять керівники в армії та фльоті.

Вся японська преса признає, що Японія стоїть на передодні її виступлення з Ліги Націй, але разом з тим преса вважає цей крок великим ризиком. Власнито годі сказати, як складуться тоді взаємодносини Японії з іншими державами і як потім поставиться Ліга Націй до манджурської справи та до способів її пологдження.

ЯПОНІЯ ГОТОВА ПОРОЗУМІТИСЯ З КИТАЄМ.

ПЕКІН (Китай). — Бувший прем'єр-міністр Китаю, маршал Туан-Чі-Джуй, прибув до Нанкіна, щоби там передати урядові пропозиції Японії почати переговори в справі залагодження манджурського питання. Один японський офіцер генерального штабу відідав Туана-Чі-Джуйа й просив його бути посередником між урядом Японії та урядом Китаю.

Туан-Чі-Джуй негайно після телеграму до генералісміуса Кай-Шека, а той заявив, що себе Туана. Отже вирине з обох сторін бажання розпочати безпосередні переговори, щоби нарешті залагодити конфлікт на Далекому Сході.

АНГЛІЯ ЗА ПОВНЕ СКАСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ БОРГІВ.

ЛОУДОН (Англія). — Англійський уряд у ноті до урядів Злучених Держав виявив своє відношення до справи міжнародних боргів. Не зважаючи на те, що нота написана в дуже лагідних словах, в ній рішучо підкреслено, що Англія є проти зв'язання цієї справи з міжнародною торгівлею, чи з чим іншим.

З усього видно, що Англія буде домагатися повного скасування боргів Європи Америці, але сама не думає йти на якісь фінансово-економічні, чи політичні уступки.

ПОШИРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Спеціальним законом турецький уряд зніс дотеперішнє обмеження дозову до Туреччини американських фабрикати, а натомиць установив, що Америка може продавати в Туреччині свої фабрикати на суму закуплених нею турецьких сирівців та виробів.

Це значно збільшить американський довід до Туреччини, бо Америка там купує багато тютюну та різних сирівців. Дотеперішній вивіз цього з Туреччини до Злучених Держав у п'ятеро перевищував довід до Туреччини американських фабрикати.

ПОЛІЦІЯ ВБИЛА ДЕВ'ЯТОХ КОМУНІСТІВ.

ДРЕЗДЕН (Німеччина). — Поліція старалась опорожнити від комуністів салю, в який вони відвідали мітинг. Присутні не хотіли добровільно вийти з салі й поліції довелося їх вивозувати з неї. З галерії почувалися заклики до виступу проти поліції, до рішучого опору їй і нарешті на поліцаїв полетіли згори стільці та інші важкі предмети.

Тоді поліція почала до галерії стріляти. Притім вбито 9 осіб та кілька поранено. Комуністична преса розвела шалену агітацію проти поліції й закликає до масових протестів проти неї. З поліцейних кол заявляють, що поліція так довго не стріляла, поки на неї не почали стріляти з галерії.

ВСЯ РУМУНІЯ ПІД СНІГОМ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Парламент не міг розпочати своєї чергової сесії, бо багато послів не приїхали на час до Букарешту через небувало великий сніг, який упав майже у всій Румунії. Сніг чий досягав місцями до 28 стп висоти. Залізничні шляхи так позамітали снігом, що на багатьох залізничних лініях застрягли в нім потяги.

Пасажири в більшості поховалися по селянських хатах і ждуть, поки розчистять залізничний шлях.

Таксамо непомірно глибокий сніг упав у Югославії та на Угорщині, де також спаралювана вся комунікація.

УРАТУВАЛИ ПАРОПЛАВ „САХАЛІН“.

ТОКІО (Японія). — Російський ледокол „Добрий Нікітін“, після 13-денних зусиль, нарешті побився до пароплава „Сахалін“, що частинно погорів на Охотському морю й був забьокований ледями.

На „Сахаліні“ знаходяться 200 пасажирів та 54 членів його залоги. Тепер „Сахалін“ плыве власними силами вслід за ледоколом.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.

on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

PEREPLATATA:		ПОДРОБНЕ ЧИСЛО ТИЖЕНЬ.	
Three cents a copy			
One year	\$7.00	Ha рік	\$7.00
Six months	\$3.75	Ha пів року	\$3.75
Three months	\$2.00	Ha три місяці	\$2.00
Foreign and Jersey City Rates:			
One year	\$10.00	Ha рік	\$10.00
Six months	\$5.00	Ha пів року	\$5.00
Three months	\$2.50	Ha три місяці	\$2.50

За оголошення рекламів не відповідає.

За кошту зміни адреси платиться 10 центів.

Tea. "СВОБОДА": Montgomery 5-0498. Tea. Y. H. Sokol: Montgomery 5-1888.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВАЦЯТА ПОПРАВКА ДО КОНСТИТУЦІЇ.

Три четвертини стейтів підтвердили проект сенатора Нориса поправки американської конституції. З хвилею, як стейт Мізури ратифікував цей проект, як 36-тій з черги стейт, проект став основним законом американської конституції, і як такі може бути змінені тільки надзвичайними ухвалами, подібними до тих способів, якими його прийнято.

Ця 20-та поправка до американської конституції передбачає постановлення, що набуває каденція президента й віцепрезидента З'єднаних Держав має кінчитися в полудне 20 січня, а каденція сенаторів і конгресменів в полудне 3 січня.

Ця частина поправки кладе наразі кінець до теперішньому закону, котрий походив ще з часів французької революції, а після короткого сесія конгресу й влада федеральних законодавців та президента кінчалася аж 4 березня, себто на весні, хоч вибори законодавців і президента відбуваються в осіні.

Практика ця мала багато недочотів. В останній сесії конгресу засідали часто люди, які перепали при виборах. Отже закони укладали люди, яких наріз не хотів мати своїми представниками й законодавцями. Вони часто постановляли річі, яких наріз, наскільки це можна було судити з настроїв, висказаних виборцями, не хотів. Це стояло в ярій суперечності з засадою демократії, себто вистову людського народу в законодавстві й адміністрації, який ляг в основу американської конституції та американської політичної управи.

Мимо своїх очевидних хиб та суперечностей з духом американської конституції, старий закон перетривав майже півтори сотні років. Хоч його заведено з мотивів консерватизму, зі страху перед загатою змінами, він мав на своє оправдання те, що в тодішні часи треба було довгого часу, поки зібрано висідали виборців та їх проголошено. Через те, якби влада конгресу й президента кінчалася зараз по виборах, край міг би довго оставатися без цих важких органів. Та з введенням телеграфу й залізничні перешкоди усунуто, і від якої пів сотні літ Америка мала зі старої конституції тільки недочоти й шкоди. Стали тоді реформатори домогтися поправки конституції. Але, mimo досвіду Американців у самоуправі, їх консерватизм був такий твердий, що треба було пів сотні літ агітувати, поки американський народ від слів перейшов до діла.

НЕВМИРУЩИЙ „КУРКУЛЬ”.

Як той козак-невмирука, не дає московським комуністам спокійно спати вічно живий і багаторий „куркуль”.

Вже в 1929—1930 роках прокуркуль був Сталін, що він зніс „куркуль” аж клясують. Дійсно, нещасних сільських господарів, які неслино працювали в полі й у дворі, комуністична диктатура знищила немислосподи й без жалю.

Високі ялини та кедрви в дачках північних губерній Московщини стоять, як столітні свідки страшної смерті селян з жінами й дітьми в ході й голоді, в лютих морозах і снігових вихрах. Можна було б подумати, що комуністична диктатура, після знищення „куркуль”, буде спокійно здійснювати свій п'ятилітній план для унасилення цілого людства. Але сталося щось зовсім несподіване й ніякими п'ятилітніми планами непередбачене. Ще колишній протягом 15 років більшовицького панування не було в комуністичній пресі стільки крику проти „куркуль”, „лишаків”, „сміотків”, визискувачів.

„Куркуль” знищено й „як клясу” й навіть фізично, але „куркульські” настрої ще більше поширилися між населенням великого Радянського Союзу.

До цього слід зазначити: коли більше в якійсь частині більшовицької держави здійснюється колективізація й знищено „куркуль”, як клясу, так і духом там виявляються „куркульські” настрої. Українська Кубанщина з колективізацією на 100-відсоток показує такий приклад „колективного куркуль”. „Куркуль” ухитрився залізти всови, „в урядові установи, в управи колективів” і навіть у саме „світля свитки” — у комуністичну партію! Прому комуністичну:

В Полтавській станції на Кубанщині крайній комітет комуністичної партії розважав місцеву партійну організацію за те, що вона нібито „відкрила їде на наліжці у куркуль”.

Визначних місцевих комуністичних діячів виключено з партії за те, що вони „погнали куркульським спробам зирати хлібозаготівлі” („Соц. Земледілець”, 20 грудня 1932 року). Іх мають судити за те,

що вони „перейшли на бік класового ворога”. Он який страшний небезпечний отой куркуль. Бо він не тільки зводив комуністів з правого шляху, але ще й інші шкоди робить.

Московська „Правда” з 28 грудня 1932 р. подає відомості про тайні „куркульські” млини на Україні: селяни не везуть молоти в державні млини, а мелють у себе, щоб не давати більшовицькій партії мірокоч.

На Лубенщині на Лівобережній Україні комуністична поліція знайшла 27 „куркульських” млинів, у Чарнигівському районі на Полтавщині знайшли 75 домашніх млинів, у Славськом районі на Харківщині аж 100 млинів.

Просто якесь чуда діється перед очима невмирущих людей у Радянському Союзі: куркульів знищено, але виявляється, що з цими знищеними куркульами треба виступити урядом самої комуністичної партії...

Глянувши тверезим оком на всі ці „чуда” з куркульами в Радянському Союзі, приходимо до іншого висновку. Система диктатури в СРСР дійшла вже до такої точки, що вона не може задовольнити навіть потреб членів міліонної комуністичної партії. П'ятилітні плани понають у себе доробок селянина й робітника, все більше харчових продуктів мусить вивозити Сталінова влада за кордон. Не тільки робітники й селяни годують під диктатурою Сталіна, але й самі рядові комуністи по селах та містах, дачках від Москви, бачать, що з погіршенням положення „безпартійних мас” також і партійні мусять голодувати.

Не може сказати Сталін своїм комуністам: мусите голодувати, як й всі годують, годують уся п'ятилітній план. Мусить знайти „жертвенного козла”, щоб на нього скинути всі гріхи комуністичної диктатури. Тому вигатають з архіву опудало „куркуль”, який нібито своїми „спокійняцькими” настроями руйнує всі величні плани комуністичної влади.

Яка наївна й разом траді-

ційна російська політика! За царського режиму за всі неадачі російського уряду був винен „жид”. Жиди своєю кров'ю мусили платити за поразки царської армії в світовій війні. При більшовицькому режимі за всі неадачі диктатури відповідають „куркуль”. Проти нього ведеться погроми агітація, щоб відтягнути увагу мас від дійсних винуватців, що довели велику й багату країну до голодової смерті. І ще нова погроми до старих царських методів „державної політики”: коли за царської влади знаходилися Росіяни, які прогнестували проти жидівських погромів і доказували, що скіндани вини на Жидів — це тільки безсовісна вигадка царських поспіах, то таких царських погромників називали „жидівськими запродадцями”. Та сама система й метода панує в комуністичній деспотії. Коли знайдеться між комуністами такий, що назве вигадку про „куркульське шкідництво” правдивим іменем, то вже й він дістане назву „куркульського агента й галайського підбурхача”, чи ще яке інше ім'я з багатого словника Сталінової „політ-грамоти”.

Ось приклад з північного Кавказу:

Комуніст Шустов, що мав у минулому революційні заслуги, навчав колгоспників так: „Куркульський саботаж — це просто пайка”. („Соц. Земледілець”, 14 грудня 1932 р.). За це Шустова виключено з партії. З приводу таких „куркульських ухвал” між комуністами московська газета пише, що той комуніст, який занебудує передачу продукції державі, „не тільки не є комуністом, але по суті він є ворогом партії та пролетарської держави”.

Як із цього видно, далі йти нікуди. „Куркуль” — це той, що не хоче давати свого збіжжя Сталінові або не досить енергійно видає його з рук голодного селянина. Ширший комуніст — це той, що готовий зарізати голодного рішного брата, щоб виконати декрет диктатора. Не дивлячись, і Сталін має стільки „куркуль”, незабаром буде мабуть так, що в „пролетарській державі” всі стануть „куркульми” крім самого „пролетаря” Сталіна.

С. Н.

ОРГАНІЗАЦІОННА ПЕРЕПИСКА

В СПРАВІ ВИБОРІВ ДЕЛЕГАТІВ.

З багатьох відділів урядників і членів ще дачіше скаржаться, що з головної канцелярії не ведеться достаточної кампанії за те, щоб члени вибирали відповідних делегатів. Під „відповідними” загальною розуміють таких, що справами відділів й організації інтересуються, на яких завданнях організації визнаються, довготривалою безкорисною працею членами, відділами й організації прислухаються і на конвенції тільки добро організації і членів могли би мати на цілі, бо вважають, що тільки на те конвенції відбуваються.

Розмір той переписки і подані в ній факти свідчать, що теперішня кампанія ведеться зовсім не на попередніми рази. А найбільше зляри в очі те, що непершні опікуни, „комуністи”, ніким змінює свою тактику. Вже не здряджувати з нападками на головних або відділових урядників, гебів забули що такі урядники існують, або істнували. Горьковичо заінтересується „потребами” організації, та розширюються за добром даччів і організації.

Та ця переписка свідчить і про те, що загал члени уже добре визнаються, як то кажуть, на „фарбованих листах”. Для головної канцелярії у тій переписці найважливіше є те, що делові відділи не доглянули, що у виборі делегата мусить лунувати з іншими. З Ровей, Н. Дж., „бомбардувати” урядників і членів, що там діються несправдливих, до довготривалої й заслуженого дозволення, що визнається в реформі, не вибрано делегатів тільки тому, що він вже два рази був на конвенції, отже треба дати йому „чест”.

Члени, що здають собі справу, як вагу і завдання супроти них і всі організації повинні мати слідуочу конвенцію, значить і це, що тепер не пора брати або роздавати „чест”, як то може колись було. Та члени з Ровей, Н. Дж., краще зроблять, як зараз порозуміються з іншим малім відділом і спільно виберуть делегата, поки ще час.

В СПРАВІ ВИМІНИ ГРАМОТ.

Нові грамоти друкуються. Випиання і вимина за старі, це не дуже легка справа і певно затягнеться аж до слідуочого місяця. За січень ще прийдеться заплакати „по старому”. Позичку на грамоту буде можна затягнути аж тоді, коли будуть мати нову грамоту. До затягнення позички треба буде зладити форму легального обдвоження грамоти. Тому всі ті, що вже за позичкою згодоються листовно, не винимайте ще старої грамоти, звольте прийняти до відома, що справу треба полагоджувати не листуванням, але точно після ухвал й легальних форм. Головна канцелярія докладде праці і заходів, щоб реформу по можості якнайкраще впроваджувати в життя. Тепер збираться алікації за вимину грамот. Відтак наступити висадка нових грамот. По висадці грамот будуть збирати алікації за позички і позички уділювати. Одним листом, у яким є домагаючи зміни грамоти і рішочасно позички на нову грамоту, справу полагодити легально і формально не можна.

Просимо урядників звернути членам на це увагу і полагоджувати для них що справу по черзі, з задержанням конвенцій формальностей.

ЩЕ ПРО РЕФЕРЕНДУМ У СПРАВІ РЕФОРМИ.

Віділи, котрі спізналися з присланням відголосованих баблоти, домагаються зачислення їх це до загального висіду голосування, який уже був проголошений. Многі з тих відділів прислали баблоти, відголосовані „за реформу”, і подають опраудуючі й причини свого опініє. Таку причину як приміром нестримання на час баблоти, головна канцелярія мусить признати до певної міри оправдану, бо проголошеного висіду змінити не може. 33 відділи з 901 членами не можуть мати ніякого впливу на проголошений висіди, тимбишше, що й мі тимі відділами є більше голосів „за реформу”. Для заспокоєння тих відділів скажемо, що їх баблоти приймаються так, як вони наслідні, і хоч їх голоси не рішав реформи, то вони будуть служити як рекорд для дальшого вжитку нарізні з іншими.

В СПРАВІ ВКЛАДОК У НОВИМ РОДІ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

В справі вкладок у новім роді наслідно кількіануться запліта, а саме: Коли до поданих у табельках сум вкладок мають дочислявати мужчинам понад 24-річків по 45 центів місячно, а по 15 центів місячно всім жінкам і мужчинам пониже 24-річків, то як маєтеся це рахувати, коли вкладки платитися не місячно, але згорі на цілий рік. Зглядно питаються, чи можна платити вкладку згорі на цілий рік, так як табелі показують, а особно по 45 центів і 15 центів місячно на фонді.

Відповідь. Вкладки треба платити в цілоти. Коли платитися вкладки за один місяць, до відказаної в табелі суми додається 45 або 15 центів; а коли платитися згорі за цілий рік, то додається 12 разів по 45 або 15 центів, залежно від того, хто це платити: мужчина чи жінка.

Не можна розділювати плачення вкладок так, щоб платити згорі на цілий рік ту частку, що припадає до фонду помертвого, резервового й адміністративного, а другу частку, себто до фонду запомогового народного, конвенційного й за орган, платити місячно.

Без огляду на те, чи платитися вкладки місячно, квартално, піврічно або річно, треба рішочасно оплачувати всі фонди.

Плачення згорі зменшується сума тільки тої частки вкладок, які є вказані в табельках, то є на фонд помертвого, резервового й адміністративний. Отже хто платити згорі за три місяці, за пів року, або за цілий рік, той платити менше ніж тоді, коли би платив місячно. Однак та частка вкладок, що призначена на оплату фонду запомогового, народного, конвенційного й за орган „Свобода”, лишається завжди однакова, без огляду на те, чи її платитися місячно, чи річно.

Отже просимо всіх відділів, щоб не пізніше як слідуочого місяця, то є в лютий, вибір делегатів перевести й негайно до одобрення спеціального комітету передавати. Друки на повномовності вишляться на руки відділових секретарів при кінці цього місяця, то є січня.

I. III.

ЗА НАРОДНЮ ЗНЕВАГУ.

(З хвилею „Ми не зложимо зброї своєї”).

Від полудневої сторони місто Петербурга широка річка розляглася. Знамените місце для вправ військових. Дібро-во і зветь. Від сторони міста кінчиться нова просторина „Івановими хатами”. І забором, який держить Жид Малюков.

Колись на тіх Діброві пішлясь ознака давньої шляхетсько-польської культури й цивілізації, рядком стояли шибениці. Кінчали на них осе, не завидіє життя галицьких бунтарів-холодів, гуляли на них Дубівські легіонери, прохачі в башті тійки тіх ласки, щоб позвонили переду смертю затрати на сопілу. Те все припинилося, покрито нечестям, страшною споном-агенцією, якої історія не змогла тощо записати.

Відрі-польський бюрократичне те перед десятиками літ уназав те місце за найкраще „де екзецири” і брали коліс в лице від „пана капаяра” буйної башти легіонери в Надвіричанині, Деятинці, Богородиці, члени, терпели зневагу і тійки в душі ховали бажання віддати невинному капаяреві.

Минулась Австрія, болоним спом у душі народу позичилася, а й місце заняла найкраща привіталька зі Польши. І на Діброві далі мордувати ескими „цивільними” (вправими) спом Польшани. І в душі Петри жетріт місяць.

Петро жетріт місяць. Петро вправляється. Коли на хвилу „пан старший” дадуть спомочник, Петро лише очима блякне і го-що заплітє іх так до-дого, та і сама дош судила дачками спігу на Чорногорі.

Онтам, онтам за тим селом, за минах, до якого родились ми, є село едиче. У віну при-роди. А в селі Полк-учитель і Полк-командир (наказний вийт) спомі шляхетськими правами послужились бліний, невинний діти, нещасливі, і чистота і нехлюєство, і маса віро-сповідань і товни злодіів. Жидів пелісатих та крикивших і ліничних грубих перекують та суди з відрями, кошмиками і бс-сагами на торзі.

А понад усім байдужа до заплідні протолодіна: влада. Диниться, міркує Петро про вічний діти, нещасливі, і чистота і нехлюєство, і маса віро-сповідань і товни злодіів. Жидів пелісатих та крикивших і ліничних грубих перекують та суди з відрями, кошмиками і бс-сагами на торзі.

зневагу відплатитися.

Пану сергантинов, Краковичи знад Висли, дуже не подобалося, що Петро декоті в касарню український часисні запліс. Може денце й позво-ляли на таке, а тут щого не можна було. І тому пан сергантин мав око на Петра. Чекав тільки якогонебуд промаку з сторони Петра, щоб накрити його мочком ридном, бо за саме його газету якогонебуд було чипіляється. І Петро такий „промах” повторив. Не знав же і як пропав Петрови багнет саме солі, коли чинили повстання, що збирився на вправу. Не було часу розсуджувати іше до-рого річ, а пан сергантин немов тійки чекав цього. Зараз при-шлю до Петра і, не заважаючи на ніякі причини військовий етики, вдарило його в лице. Закінпила вулканом дош державу злість в Петра і він широким українською зіркую не буде бачити, ніяк не може бути на вправу. Але як упав на ту землю чужу, котру поганим своїми стопами. Збігався військовий та забрав обидвох.

Тільки жетріт місяць. Українець шептуну Петрови, що було біда, бо сергантинов бракує всіх передніх зубів. „По-старайтесь багнетити ся мною”, попорхав Петро і за хвилу сидів уже у військовій ампітуді.

Знав, що довгої турби йому не минуть, а він волю так любить понад усе! Волів умерти, ніж гинуть в тюрмі. Коли віре, не буде бачити, ніяк не може бути на вправу. Але ваги над рідними братами. Не дурило! Він мусить своєю смертю потягнути кож кількох Ляхів на ту світ. А онтам за грубою тюрмою сергантинові ампітуді є. Там десь і ругачі грати знаходяться. Якби так кілька захопити. Пішов би тоді на військовий суд безпечно. Та як же зробити?

Ага, знайомий старшина-Українець, є треба його про те, якось поспитати. А як не споче й говорити, побойтися суду, смерті? Все одно, поспробувати можна.

І Петро почав стукати до закріпленого вікна, щоб йому показали такого старшину, якого діло є. Показаний, добровільні признання до вини.

Прийшов старшина за хвилу. Старшина і синица, бач, є старшина. Не довго немовляв Петро старшину до заду-маного ним діла. Зроблено все вини.

За часок прирешено Петрови до тюрми зачинені в кож рідні гранати. Аж чотирі їх було.

Кож прирешено арештантові ласки за те, що він кається за свій поступок та обіцяє більше погідного не повторювати. Старшина „Українець” арештантові казав, що не довго немовляв Петро старшину до заду-маного ним діла. Зроблено все вини.

Тільки жетріт місяць. Українець шептуну Петрови, що було біда, бо сергантинов бракує всіх передніх зубів. „По-старайтесь багнетити ся мною”, попорхав Петро і за хвилу сидів уже у військовій ампітуді.

Знав, що довгої турби йому не минуть, а він волю так любить понад усе! Волів умерти, ніж гинуть в тюрмі. Коли віре, не буде бачити, ніяк не може бути на вправу. Але ваги над рідними братами. Не дурило! Він мусить своєю смертю потягнути кож кількох Ляхів на ту світ. А онтам за грубою тюрмою сергантинові ампітуді є. Там десь і ругачі грати знаходяться. Якби так кілька захопити. Пішов би тоді на військовий суд безпечно. Та як же зробити?

Ага, знайомий старшина-Українець, є треба його про те, якось поспитати. А як не споче й говорити, побойтися суду, смерті? Все одно, поспробувати можна.

І Петро почав стукати до закріпленого вікна, щоб йому показали такого старшину, якого діло є. Показаний, добровільні признання до вини.

Прийшов старшина за хвилу. Старшина і синица, бач, є старшина. Не довго немовляв Петро старшину до заду-маного ним діла. Зроблено все вини.

За часок прирешено Петрови до тюрми зачинені в кож рідні гранати. Аж чотирі їх було.

Кож прирешено арештантові ласки за те, що він кається за свій поступок та обіцяє більше погідного не повторювати. Старшина „Українець” арештантові казав, що не довго немовляв Петро старшину до заду-маного ним діла. Зроблено все вини.

Тільки жетріт місяць. Українець шептуну Петрови, що було біда, бо сергантинов бракує всіх передніх зубів. „По-старайтесь багнетити ся мною”, попорхав Петро і за хвилу сидів уже у військовій ампітуді.

AMERICAN BOOKS CONTAINING INFORMATION ABOUT UKRAINE
REVIEWED IN THE UKRAINIAN BOOK COLUMN OF SVOBODA
CAN NOW BE OBTAINED IN SVOBODA.

THE EUROPEAN HERITAGE, Watson Kirkconnell \$2.00

IMMIGRANT GIFTS TO THE AMERICAN LIFE, Allen

H. Eaton, illustrated 3.00

RUSSIA: A SOCIAL HISTORY, D. S. Mirsky, illustrated 3.00

OUR LITTLE UKRAINIAN COUSIN, A. & C. Winlow

(for juveniles) illustrated 1.00

Enclose money orders or checks with orders. Send to:

SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

